

АКТУАЛЬНІСТЬ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Крутий Ю. С., Педько І. А. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)

Останні десятиріччя характеризуються швидким удосконаленням і розвитком інформаційних технологій. Електронні засоби (нематеріальні носії) тривалого збереження інформації набувають все більшої актуальності. Однак для того, щоб електронні науково-методичні видання дійсно могли конкурувати зі своїми друкованими аналогами, необхідно запровадити заходи щодо їх легітимізації (можливості вносити в перелік друкованих робіт, робити посилання тощо).

Сучасний процес підготовки методичних видань в Одеській державній академії будівництва та архітектури ґрунтується на використанні «паперових» технологій. Автор готує рукопис, який розглядається на засіданнях кафедри, науково-методичної комісії таради факультету, в остаточному роздрукованому вигляді матеріал використовується як оригінал-макет для типографського друку.

Науково-методичні матеріали відносяться до типу продукції, що динамічно змінюється та має за необхідність якісно вдосконалюватися. Інтеграція поліграфічної продукції з електронними документами приносить практичні вигоди. Принциповою відмінністю друкованих від електронних видань є можливість інтерактивної реалізації останніх, при якій студент може не тільки переміщатися по вбудованим у текст гіперпосиланням, але й активно втручатися в хід подій, моделювати процеси, у тому числі виробничі.

Більшість електронних матеріалів, що циркулюють у мережі Інтернет, оформлені в HTML-форматі. Формат досить компактний і, поряд з текстом, дозволяє включати у видання ілюстрації і мультимедійні фрагменти. Іншим основним форматом для електронних документів є PDF (Portable Document Format), перевагою якої є можливість перегляду широким колом програм та пристроїв.

Коло користувачів електронних науково-методичних розробок досить широке. До них можна віднести студентів, що використовують електронні підручники та методичні матеріали, фахівців, що використовують довідкові й інші видання зі своєї спеціальності, науковців та викладачів.

Науково-методична література саме у електронному вигляді стає усе більш популярною завдяки випереджальній, у порівнянні з друкованими виданнями, можливості ознайомлення з ними, а також у зв'язку з більшою простотою і

практичністю одержання інформації, можливістю контекстного перегляду авторських посилань і супутніх матеріалів.

За тематичною галуззю коло електронних видань досить широке. Так, на нематеріальних носіях поширюються: навчальні посібники; конспекти лекцій; методичні вказівки до виконання практичних і лабораторних робіт, тексти рефератів і доповідей і ін.; довідково-картографічні системи. Навіть звичайні фотографії і картини втрачають з часом свої якості. Збереження їхніх електронних копій дозволяє донести до наступних поколінь унікальні культурні шедеври. Нарешті, збереження документів і видань в електронній формі дозволяє організовувати електронні бази даних, чітка структура і розвиті засоби навігації в яких полегшують процес пошуку потрібних матеріалів і їхніх фрагментів.

Для надання освіти на сучасному рівні необхідно розпочати роботу з видання електронних науково-методичних матеріалів викладачами ОДАБА не тільки окремих методичних вказівок та навчальних посібників, але і цілих навчальних циклів для дистанційного навчання і самостійного вивчення дисциплін.

Безсумнівна більш висока споживча цінність навчальних електронних видань, тому що підвищується інтерес до досліджуваного матеріалу і забезпечується можливість застосування нових, більш ефективних, технологій не тільки в навчанні, але і поступового залучення студентів до плідної праці в сучасній формі. Ці методики випробувані в багатьох країнах і довели свою ефективність.

Довідкові і наукові видання дозволяють більш простими засобами й у більш короткий термін одержати необхідну інформацію (або короткі дані, що дозволяють оцінити її необхідність користувачеві і замовити її, у тому числі й у друкованому виді). Природно, що цінність таких видань у порівнянні з друкованими істотно зростає. Ступінь збільшення цінності таких видань і роль визначених факторів може бути встановлена в процесі проведення відповідних досліджень. У багатьох випадках виправданий частковий або повний перехід до електронних підручників і комп'ютерних освітніх технологій.

Отже, в зв'язку з тим що електронні видання мають безсумнівні переваги в частині поширення перед будь-якими друкованими пропонуємо в ОДАБА:

1. Розробити проект та впровадити Положення про електронне науково-методичне видання;
2. Створити організаційну структуру при бібліотеці ОДАБА, у повноваження якої надати реєстрацію та розміщення науково-методичного матеріалу на офіційному електронному ресурсі.